

Prag/Çek Cumhuriyeti, 2013 Vasco da Gama Hareketi Ön-Konferansı İzlenimleri Prague/Czech Republic, 2013 Impressions of Vasco da Gama Movement Pre-Conference

Arzu Ayraller, Hüseyin Can, Özgür Erdem, Hayriye Külbay, Zelal Akbayın

Hafik İlçe Devlet Hastanesi, Aile Hekimliği Birimi
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği
Kayapınar 9 No'lu Aile Sağlığı Merkezi, Diyarbakır
Ümraniye 4 No'lu Aile Sağlığı Merkezi, İstanbul

Ayraller A, Can H, Ö Erdem Ö, Külbay H, Akbayın Z. Prag/Çek Cumhuriyeti, 2013 Vasco da Gama Hareketi Ön-Konferansı İzlenimleri, TJFMPC 2014;8(2):32-34.DOI:10.5455/tjfmpe.150838

2004 yılında Hollanda'da Junior Doctors Project adı altında düzenlenen ön-konferans sonrası oluşan Vasco da Gama Hareketi'nin (VdGM) amaçlarından bazıları; ulusal organizasyonların genç doktorların desteklemesini sağlamak, bölgesel ve ülke çapında araştırmalar yapılmasını sağlamak, asistan eğitiminde kaliteyi arttırmak, ülkeler arası değişim programları düzenlemek ve kolaylaştırmak, Avrupalı asistan ve yeni uzmanların sorunlarını, endişe ve gereksinimlerini tartışabilecekleri ve çözümler üretebilecekleri bir iletişim ağı kurmaktır. Aktif eğitim, aile hekimliğinin geliştirilmesi ve kalite standardının sağlanması için Avrupa Aile Hekimleri Birliği (WONCA Europe) kapsamında ön-konferanslar düzenlemektedir. VdGM aile hekimliğini ulusal ve uluslararası platformlarda temsil eden en önemli organizasyonlardan birisidir.¹⁻⁴ Bu organizasyon birçok Avrupa ülkesinde ve Türkiye'de aile hekimlerinin ilgi, katılım ve aktif rol almaları ile giderek gücü artan ve sesi duyulan bir hareket olmaktadır. Bu bağlamda; VdGM'nin düzenli olarak gerçekleştirmiş olduğu ön-konferans çerçevesinde Prag'da bulunduğumuz süre boyunca edindiğimiz bilgileri ve özellikle birinci basamak sağlık hizmetlerine yönelik gözlemlerimizi ve ön-konferansa katılım koşullarını bütün aile hekimliği camiasına aktarmak isteriz.

Her yıl bir Avrupa ülkesinde düzenlenmekte olan ve 2015 yılında Türkiye'de düzenlenecek olan Avrupa Aile Hekimleri Birliği Konferansının duyurusu aylar öncesinden hekimlere aile hekimliği internet sitelerinden duyurulmaktadır.

Corresponding author:

Arzu Ayraller
Hafik İlçe Devlet Hastanesi, Aile Hekimliği Birimi
E-mail: ayraller7@hotmail.com
Received Date: January 25, 2014
Accepted Date: February 03, 2014

Her ülkeden konferans ve ön-konferans için iki katılımcı belirlenmektedir. Bunlardan birisi VdGM ülke temsilcisi, diğeri ise o yıl için seçilen yeni katılımcıdır. Yeni katılımcı olabilmek için, istekli genç aile hekimlerinin konferansın duyurulmasının ardından Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği'ne (TAHUD) iletilmek üzere VdGM ülke temsilcisine amaç ve beklentilerini özetleyen motivasyon yazısı ile özgeçmişini özetleyen evrakları göndermeleri gerekmektedir. Başvurular için aranan kriterler; iyi düzeyde İngilizce bilmek, TAHUD, VdGM ve Familya (Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği İstanbul Şubesi TAHUD asistan iletişim grubu olan familya aile hekimliği uzmanlık öğrencilerinin iletişimi, eğitimi, eğlencesi ve vesairesi ile ilgilenmektedir.) üyesi olmaktır. Başvurular TAHUD Kurulu tarafından değerlendirilir ve yeni katılımcı seçilerek ismi internet sitesinden duyurulur. Avrupa Aile Hekimleri Birliği Konferansı ve VdGM ön-konferansı hazırlık sürecinde de katılımcıların önceden kongre organizasyon komitesine bildirilmesinden sonra, konaklama ve vize işlemleri tamamlanır.

Konferans ve ön-konferans duyurusunu gördükten sonra dönemin Türkiye VdGM ülke temsilcisine özgeçmişimizi ve neden katılmak istediğimizle ilgili motivasyon mektubumuzu yolladık. TAHUD'a iletilen evraklarımızın değerlendirilmesi sonrasında 2013 yılı için yeni katılımcı olarak seçildiğimiz bildirildi ve kongreye kaydımız yapıldı. Haziran'da başlayan ön konferans için Çek Cumhuriyetinin başkenti olan ve bizi tarihi dokusu, mimarisi, müziği ile çok güzel insanların karşıladığı "Prag" şehrine gittik. Ülke hakkında bilgi vermek gerekirse; Çek Cumhuriyeti yüzölçümü 78.864 km2 olan, nüfusu 10.5 milyon kişi ile orta Avrupa'da yer alan, tarım ve sanayi kaynaklarını dengeli kullanan bir Avrupa Birliği ülkesidir. Başkent Prag, tarihi merkezi Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

UNESCO'nun dünya kültür ve doğa mirası listesinde. Çek Cumhuriyeti'nde 1 Ocak 1993 tarihinde zorunlu sağlık sigortasına geçilmiştir. Bireylerin, işverenlerin ve devletin katkılarıyla finanse edilmektedir. 1990'lardaki geçiş döneminde finansman desteği devlet ve belediyelerin bütçesinden, kişisel ödemeler, bağışlar ve sağlık sigortası fonlarından sağlanmıştır. Sağlık hizmetleri bölgesel bazda sunulmaktadır. Bölge sağlık bürosu o bölgede yaşayan vatandaşların kendi seçtikleri birinci basamak hekimine ulaşip sağlık hizmeti alabilmesi için gerekli şartları oluşturmakla yükümlü bürodur. İstenirse anlaşma yapılmış olan hekimler vatandaşlarca altı ay sonunda değiştirilebilir. Muayene için bir miktar katılım payı ödenmesi gerekmektedir. Doktorların birinci basamak sağlık hizmeti verme lisansları Çek Tıp Odası tarafından kontrol edilmekte ve bölge sağlık bürolarınca onay verilmektedir. Doktorlar daha sonra sigorta fonlarıyla anlaşma imzalamaktadır. Çek aile hekimleri Türkiye'de olduğu gibi poliklinik veya temel sağlık hizmetlerini erişkin veya çocuk hasta ayırımı yapmadan tek başına veya birkaç doktor bir araya gelerek vermektedirler. Sağlık hizmeti verilen merkezlerin mülkiyeti belediyelerdedir ve bir müdürlüğe bağlıdır. Bu merkezler özel hekimlerce kullanılacaksa kira ödemesi istenmektedir. İkinci basamağa gitmek için aile hekimi sevki gerekmemektedir.

Ön-konferansın ilk günü konferans katılımcılarına bir brifing verildikten sonra ön-konferans için gelen ülke temsilcileri çalışma gruplarına ayrıldı. 2013 Avrupa Aile Hekimleri Birliği ve VdGM ön-konferansı nedeniyle Prag'da VdGM ekibi ile birlikte 9-11 kişiden oluşan dokuz ayrı çalışma grubunda "aile hekimliğinin seçilme nedenleri, asistanların eğitim süreleri ve farklılıkları, ülkelerin ödeme sistemleri, resmi kayıtlı hasta sayıları, diğer branşlara sevk için aile hekimliğine başvuru yapıp yapılmadığı" gibi konular tartışıldı. Farklı ülkelerdeki aile hekimlerinin sorunları, bireysel ve birlikte yapılabilecek çalışmalar, ortak çözümler ve iyileştirmeye yönelik öneriler üzerinde grup çalışmaları yapıldı. Daha sonra bu çalışma gruplarına Charles Üniversitesi Aile Hekimliğinde klinik yaklaşım (Hasta ile görüşme becerileri, ilk yardım girişimleri, entübasyon, kardiyopulmoner resusitasyon v.b.) ile ilgili uygulamalar gösterildi. İkinci günün sonunda grupların çalışmalarını özetleyen sunumları için ortak bir salonda toplandı. Sunumlarda genel olarak değişik ülkelerde aile hekimliği uygulamalarının nasıl olduğundan, uzun süredir bu uygulamayı yapan ülkelerin aile hekimliği deneyimlerinden, yeni aile

hekimliği uygulamasına geçen ülkelerin sorunlarından bahsedildi ve aile hekimliğinin diğer alanlar içinde öneminin giderek artıyor olması ve koruyucu hekimliğin önemi vurgulandı. Aile hekimlerinin birbirleri ile daha iyi iletişim kurmaları gerektiği ve bu birliği güçlendirmenin yolları üzerine genel tartışmalar yapıldı ve ortak fikirlere varılmaya çalışıldı. Ön-konferans WONCA başkanının konuşması ile bitirildi.

Aile hekimliği uzmanlığına yeni adım attığımız dönemde, bu alanda dünyadaki gelişmelerden haberdar olmamızı sağlayan, bu kongreye katılarak edindiğimiz deneyim ile aile hekimliği görüşümüzün genişlemesine, farkındalığımızın artmasına, birçok ülkeden yeni arkadaşlar ile tanışma fırsatı yakalamamıza, değişik kültürler ile iş birliği ve koordinasyon mutluluğunu yaşamamıza neden olan, aile hekimi olmanın önemi ve değerini bir kez daha anladığımız bu kongreye katılımımızı sağlayan, TAHUD Merkez Yönetim Kurulu üyelerine ve VdGM Türkiye ekibine çok teşekkür etmek isteriz. VdGM Türkiye çalışmalarının hızlanarak devam etmesinin ülkemizde aile hekimliği bakış açısını geliştireceğini düşünmekteyiz.

Kaynaklar

1. Can H, Altuntaş M, Akbayın Z. Hollanda LOVAH 2012 Değişim programı izlenimleri [Impressions of LOVAH 2012 exchange programme]. Smyrna Medical Journal 2012;1:69-70.
2. Akbayın Z, Can H, Erdem Ö, Külbay H, Altuntaş M. Vasco da Gama genç aile hekimleri hareketi [Vasco da Gama young family physician's movement]. Konuralp Medical Journal 2012;4(3):1.
3. Geroğlu B, Can H, Altuntaş M. İspanya SoMaMFyC 2013 değişim programı gözlemleri [Observations of Spain SoMaMFyC 2013 exchange programme]. Turk J Fam Prac 2013;17(3):i-ii.
4. Erdem Ö. Wonca Avrupa 2009 İsviçre izlenimleri [Impressions of WONCA Europe 2009 Swiss]. Turk J Fam Prac 2010;14(1):50-51.

